

Совуққонлик оқибати

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида ҳар бир шахснинг мурожаат килиши хуқуки кафолатлаб кўйилган. Бу хукук "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Конун билан ҳам ҳимоя қилинади. Мазкур конун талабига кўра, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролари давлат органларига аризалар, тақлифлар ва шикоятлар билан мурожаат килиши хуқуқига эга. Эътиборли ва муҳим жиҳати шундаки, фуқароларнинг мурожаатлари, албатта, қабул қилинishi ва кўриб қилинishi ҳам қонуннинг қатъий талаби ҳисобланади. "Прокуратура тўғрисида" ги Конунда фуқароларнинг хукук ҳамда эркинликларини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат қилиш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бирни сифати белгиланган.

Юкорида қайд этилган қонун талабларига давлат органларидаги қадаражада амал қилинётганини прокуратура органлари томонидан мунтазам равишда ўрганиб борилмоқда. Жумладан, Баш прокурорнинг 2011 йил 10 ноңябрдаги 94-сонли бўйруғи талабларни доирасиде тасдиқланган текшириши дастури асосида "Ергеодезкадастр" давлат қўмитасида фуқароларнинг мурожаатлари кўриб қилишининг қонуннийлиги ўрганилди. Қўмита, қолаверса, тизим ходимлари "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Конун талабларини тўлиқ билмаслиги ва унга риоғ этилиши устидан идоравий назорат ўрнатилмагани қандай оқибатга олиб келганингини кўйидаги ракамлар кўрсатиб туриби. Ўрганилган 159 та мурожаат-

дан 47 таси ёки 30 фойизини кўриб чиқишида қонун талаблари бузилган.

Шуниси афсусланарлики, қўмитада мурожаатларни кўриб қилишининг қонунда белгиланган муддатларни бузиши одатий ҳолга айланиб қолган. Хусусан, қўмитанинг масъаси тармоқ раҳбарларининг мурожаатларни кўриб қилишига совуққонлик билан муносабатда бўлиб келгандарни оқибатида қонуннинг 18-моддаси талаблари бузилиб, қўшимча ўрганиш ва текширишини талаб этмайдиган жами 14 та мурожаат бўйича мувалифларга 15 кунлик муддатда эмас, балки 36 кундан 19 кунгача бўлган муддатда жавоб хати берилган. Мисол учун, Бухоро вилоятида фаолият юритувчи "Иброҳим Пиров" фермер хўжалиги раҳбари Р.Тўраеванинг 2013 йил 11 мартағи фермер хўжалиги ер майдонларининг балларини балонетти масаласидаги мурожаати бўйича бирор-бир текшириши ёки қўшимча ўрганишар ўтказилмагани ҳолда мувалифга 36 кундан сўнг жавоб хати юборилган.

Бундан ташқари, 25 та мурожаатларни кўриб қилиши учун тааллуклиги бўйича бошча идоралари ёки ҳудудий органларга юборишда ҳам қонуннинг 17-моддаси талаблари бузилган. Шунингдек, текширишида 13 та мурожаат юзаси ва сифатисиз кўриб қилишига йўл кўйилгани аниқланади.

Мисол учун, ердан фойдаланиши ва ер тузиши бошқармаси бошлариги А.Алимов фуқароларнинг мурожаатларини кўриб қилиш муддатларини ўзрии сабабларсиз бузиб келганини учун унга нисбатан МЖТКнинг 43-моддаси билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзғатилиб, суд қарори билан жазога тортилди.

Шунингдек, Ердан фойдаланиши ва ер тузиши бошқармаси бошлариги А.Алимов фуқароларнинг мурожаатларини кўриб қилиш муддатларини ўзрии сабабларсиз бузиб келганини учун унга нисбатан МЖТКнинг 43-моддаси билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзғатилиб, суд қарори билан жазога тортилди.

Текшириши натижаси бўйича қўмита раиси номига киритилган тақдимноманинг Баш прокуратура вакили иштирокидан мухокама этилиши таъминланди ва мурожаатларни кўриб қилишида қонун талабларни бузилишига йўл кўйилган. Давлат кадастри бошқармаси бошлариги Б.Исаметдинов, Ердан фойдаланиши ва уни муҳофаза килишини назорат қилиш бошқармаси бошлариги Б.Нормуминов интизомий жавобгарликка тортилди.

Шунингдек, Ердан фойдаланиши ва ер тузиши бошқармаси бошлариги А.Алимов фуқароларнинг мурожаатларини кўриб қилиш муддатларини ўзрии сабабларсиз бузиб келганини учун унга нисбатан МЖТКнинг 43-моддаси билан маъмурий жавобгарлик тўғрисида иш кўзғатилиб, суд қарори билан жазога тортилди.

Тадбиркорлик – мамлакат таянчи

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳамда ҳукуматнинг тадбиркорлар ҳамда ишбилир-моналарни кўлмаб-куватлаш юзасидан бир қатор қарорлар қабул қилинип, ушбу имтиёзлардан Конимех тумем тадбиркорлари ҳам көнг фойдаланиб келмоқдалар.

Юртбошимиз "Бугунги кунда кичик бизнес ва хукусий тадбиркорлик ўзининг иқтисодиётимиздаги ўта муҳим ва саломлолиҳи хиссаси, роли ва тасвири, содда қилиб айтганда, бошка ҳеч бир соҳа ва йўналиш ўрнини босолмайдиган катта аҳамияти билан давлат ва мамлакатимиз ривожида алоҳида ўрин эгаллайди", деб таъқидлаганлар.

Шу муносабат билан хукуматга ортиқча чеклов ва тақиқларни бартараф этиш, кичик бизнес ва хукусий тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятига аралашувни яна-да камайтириш мақсадида бу соҳадаги қонун хужжатларини танқидий таҳлил қилиш, прокуратура органларига эса уларнинг фаолиятига ҳар қандай ноконуни аралашувни иқтисодий ислоҳотларни чукурлаштириш бўйича давлат сиёсатига қарши қаратилган ҳаракат сифатида кўриб қилиши ва хукуқбузарликларга нисбатан қонуннинка мувофиқ жавобгарлик нормаларини кўллаш вазифалари топширилди.

Тадбиркорлик субъектларини хукуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини кучайтириш тўғрисида 2011 йил 9 февралда Ўзбекистон Республика-

А.АСАДОВ,
Конимех туман прокурори ёрдамчиси

си Баш прокурорининг 87-сонли бўйруғи қабул қилинган бўлиб, тадбиркорлик субъектларининг хукук ва эркинликларни химоясини таъминлаш Ўзбекистон Республикаси прокуратура органларининг энг муҳим вазифаларидан бири, деб ҳисобланади.

Унга кўра, ҳоким қарорлари ҳар 10 кунда, назорат-текшириш идоралари томонидан тадбиркорлик фаолиятини текшириши натижалиги кўра кўлланилган хукуқий таъсир чоралари ва молиявий санкцияларнинг қонуннийлиги ҳар ой якуни бўйича ўрганиб борилади.

Туман прокуратура томонидан қишлоқ жойларида тадбиркорлик субъектларни фаолиятини ривоҷлантириш хисобига иш ўрнилаштирилиб, жорий йилда прокуратура ташаббуси билан 8 та қишлоқда жами 10 та тадбиркорлик субъектларни ташкил этилган. Жумладан, қишлоқларда тадбиркорлик субъектларининг янгидан ташкил этилиши ёки улар фаолиятини янада кенгайтириш хисобига 10 та янги иш ўрнилари яратилиган.

Жорий йилда тадбиркорлардан "007" раҳамили ишонч телефонига келиб тушган 13 та мурожаатларни текшириш тартибида расмийлаштирилиб, қонуний ҳал қилинган. Кўрсатилган амалий ёрдам тифбайли 12 та тадбиркорлик субъектларига 46 млн. 700 минг сўмлик имтиёзли кредит маблагларининг банклар томонидан ажратиб берилиши таъминланган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти аҳолининг турмуш даражасини кўтариш, иқтисодий соҳада муввафқиятларга эришиш учун кичик ва ўрта бизнесни, хусусан, тадбиркорликни ривожлантириш мўҳим ўрин тушишини тақорор-такорор таъкилаб, "Хусусий мулкнинг тарқиб топшириш ва бозор муносабатлашрига ўтишина бугунги кунца инсоннинг юқодий ва меҳнат имкониятларини көнг очишга, бокимандачилликни енгизшга қолир", деб айттан гаплари бутунги кунда ёз исботини тўлиқ топмоқда.

«Хизмат учун» 400 доллар

Юртимизда тадбиркорликка көнг йўл очишли, бу соҳани кўллаб-куватлаш механизмлари шакллантирилиб, йўлга кўйилди. Бундан ташқари, тадбиркорлик фаолиятининг давлат томонидан ҳар томонлама ҳимоя қилинши янада кучайтирилди, уни ишончни кафолатлаш механизми яратилиди.

Бу борада СВОЖДЛКК департаментининг Олмалик шаҳар бўлими катта инспектори

Х.Умаровга мурожаат қиласди. ДСИ ходими эса берадиган амалий кўмаги эвазига корхона нараҳбаридан нарихи 1 млн. 700 минг сўмлик компьютер олади ва шу билан ёрдам бериши "унутиб" кўяди. И.Бойматов унга юнта-кайта мурожаат қисса-да, эрта-индин, деб пайсалга солади.

Орадан бир йилча вақт ўтага, Х.Умаровга учрашган И.Бойматов ундан Ангрен шаҳрига ишга ўтдиг, деган жавобни эшишиб ҳайрон колади. Аммо Х.Умаровнинг виждани кўйналади, шекилли, шу заҳоти Олмалик шаҳар ДСИ-да ишловчи Саҳобиддин ислами лигитга телефон килиб, ёрдам беришини илтимос қиласди. И.Бойматов энди Саҳобиддинга учрашади. У эса корхонага тегисли хужжатларни кўриб қилиб, уяли телефонига 400 раҳамини бора олининглиги ҳолатлари бўйича 3 та жинонга ишни кўзғатилиди.

Чунончи, Олмалик шаҳрида жойлашган "Искандар-Телеком-Люкс" хусусий корхонаси раҳбари И.Бойматовнинг аризаси юзасидан ўтказилган тезкор тадбирда ана шундай жиноятлардан бири фош этилди. Аниқланишича, иши юришман Г.И.Бойматов корхонани ёпиши мақсадида ёрдам сўраб 2012 йилнинг январь ойидаги Олмалик шаҳар ДСИ ходими

Хуласа, биринши мурожаат қисаси-да, ёлғон ваъда бериши баробарида компьютер олиб, шунингдек, пора олиш-беришига далолат килган, иккинчиши эса бевосита хизмат вазифасига кирадиган юмушни бажариш эвазига 400 АКШ доллари таълаб килганди. И.Бойматов энди Саҳобиддинга учрашади. У эса корхонага тегисли хужжатларни кўриб қилиб, уяли телефонига 400 раҳамини ёзиди, баромғи билан доллар белгисини кўрсатади...

Хуласа, биринши мурожаат қисаси-да, ёлғон ваъда бериши баробарида компьютер олиб, шунингдек, пора олиш-беришига далолат килган, иккинчиши эса бевосита хизмат вазифасига кирадиган юмушни бажариш эвазига 400 АКШ доллари таълаб килганди. И.Бойматов энди Саҳобиддинга учрашади. У эса корхонага тегисли хужжатларни кўриб қилиб, уяли телефонига 400 раҳамини ёзиди, баромғи билан доллар белгисини кўрсатади...

Ноқонуний фаолиятга йўл йўқ

Нодир МУХАМЕДОВ,
СВОЖДЛКК департаментининг
Миробод туман бўлими катта
суршишувчи

ҳар бошқармаси ва Миробод туман бўлими ходимлари ҳамкорликда ўтказган текширишларда, С.Ибатходжаевнинг ходадонидан 1 дона "Microlab" процессори, 2 дона дубликатор, 1 дона "Samsung sync master 763 MB" монитор, 1 дона "Samsung sync master 753 DFX" монитор, 1 дона "LG flatron t 710 BN" монитор, 2 дона "Epson" рангли принтер, 7 дона DVD ROM, 1 дона "Epson Perfection 1270" сканери, 6341 дона кино, клип, мусикя ва ўйинлар ёзилган дисклар, 97 дона порнографияларни ёзилган дисклар, 822 дона бўш копкоқлар, 800 дона ёзилмаган дисклар, 755 дона тайёр муковалар ва бошқа ашёвий далиллар топилди.

Юкоридаги ҳолатларни юзасидан С.Ибатходжаев, У.Муталов ва уларнинг маҳсулотлари тарқатилишида кўмакдош бўлган фуқаро Ж.Зарипов ҳам одил суд томонидан тегисли жазоларини олдилар.

Шарафли иш масъулияти

Бугун мамлакатимизда олиб борилаётган ислоҳотлардан кўзланган мақсад юрт равнақи, фуқароларимизнинг фаровон турмуш тарзини таъминлаш, келажак авлоанинг комил инсон бўлиб vogя етишига қаратилган бўлиб, бу борадаги ҳар қандай масаланинг ечими энг аввало мамлакатимиз Конституцияси ва у асосда қабул қилинган қонун ҳамда қонунисти ҳужжатларда белгиланган мевёлрлар асосида адолатни ҳал этиб келинимоқда. Чунки, қонун устувор бўлган жойдагина кўзланган мақсадга ва муваффақиятга эришилади.

Бу борада Республика прокуратура органлари ҳам фуқароларинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамияти ва давлатнинг қонун билан кўрилганда манфаатларни, Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумини химоя қилиш, ҳуқуқбузарликларинг оддини олиш ва профилактикалини қилиш вазифаларини амалга ошириш орқали ўз ҳиссаларини кўшиб кельмоқда. Ҳусусан, бўлимимиз ҳамда виоятлар ва уларга тенглаштирилган прокуратура органлари томонидан судларда фуқаролик ишлари кўрилишида фуқароларинг ҳуқуқ ҳамда қонуни манфаатларни самарали химоя қилинишини таъминлаш максадида суд тизимининг барча босқичларида прокурор иштирокини таъминлаш, суднинг қонунга хилоф қарорларига нисбатан белгиланган муддатларда ҳал қилишига қаратилган.

Жорий йилнинг ўтган даврида бўлимга бўлгимга фуқаролардан келган аризаларнинг 112 таси ишга тиклаш, 905 таси ўй-жой масалалари юзасидан, 67 таси моддий ва маънавий зарарни ундириши билан боғлиқ ишларни ташкил қилган бўлиб, айрим ҳолларда аризаларнинг такоририй равишда келиши ҳам кузатилмоқда. Бу каби мурожаатларнинг аксариятини, яъни 49 фоизини ўй-жой билан боғлиқ низолар ташкил қиласди. Масалан, шундай ариза ва шикоят йўллашган айрим тоғифадаги фуқаролар бир хил мазмундаги ариза билан аввалиларига жавоб олмасдан турб, дубликат сифатида турли идораларга такор ва такор ариза йўллашган. Мисол учун, термизлик Р.Файзуллаев ўй-жой ҳақидаги мурожатини 66 марта юборган. Бу каби мисолларни кўплаб кетириши мумкин. Лекин шунга қарамасдан, фуқаролардан келётган ҳар бир мурожаатда тилга олинган ҳолатларни атрофлича ўрганиш, улардаги ҳар бир вахга қонуний баҳо бериши масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Апелляция тартибида 386 та, кассация инстанциясида 502 та, назорат тартиби инстанциясида эса 93 та асосиз суд қарорларига нисбатан прокурорлар томонидан протестлар келтирилган.

Конунга хилоф бўлган суд қарорларига нисбатан протест келтириш самарадорлиги апелляция инстанциясида 92,7, кассация инстанциясида 97,2 ҳамда назорат инстанциясида 65 физизи ташкил қиласди.

Шу билан бирга, йилнинг ўтган даври мобайнида 32 млрд. 453 млн. сўм мидоридаги етказилган моддий зарарларни ундириш юзасидан судларга даъво аризалари киритилган. Шу кунга қадар ушбу заарларнинг 11 млрд. 939 млн. сўмийнинг ундиришига эришилган.

Албатта, фаолиятимизнинг ҳар бир йўналишида олиб бораётган ишларимизда фуқароларинг ҳуқуқ ва эркинликларини химоя қилиши, уларнинг бу борадаги мурожаатларида тилга олинаётган масалаларни ўз вақтида ҳал қилишига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Чунки, ҳуқуқий демократик давлат, эркин фуқаролар жамияти куришини мақсад қилинган ҳар бир адолатпарвар жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини химоя қилиши биринчи галдаги вазифалардан бирни саналади. Шундай экан, биз ҳам фуқароларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чикиш ҳамда адолат-

ли ҳал этиш борасидаги тадбирларимизни "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Конуни, Республика Бош прокурорининг "Фуқаролар ва юридик шахсларнинг мурожаатлари кўриб чикилишида қонунийликни таъминлаш тўғрисида" ги бўйруги талаблари асосида тацкил қилганинг. Бунда асосий эътибор мурожаатларни қонунда белгиланган муддатларда ҳал қилишига қаратилган.

Қонун устуворлигини таъминлаш бош мақсадимиз

/Давоми.
Бошланиши 1-бетда/

Ахолини ижтимоий ҳимоя қилиш, шу жумладан, кўп болали, кам таъминланган оиласалар, шунингдек, ногирон ва қарияларнинг ижтимоий муҳофазасига оид қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган тадбирларда 110 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди. Етказилган 1 млрд. 74 млн. сўмлик зарар ихтиёрий ундирилиши таъминланаби, 1595 нафар шахснинг бузилган ҳукуклари тикланган. Назорат тадбирларининг самараси ўларок 2013 йилнинг 1 июль ҳолатидан вилоят бўйича бюджет корхоналарининг пенсия я ижтимоий нафақалардан қарздорлигига йўл кўйилмаған.

Прокуратура органлари томонидан вилоятда иқтисодий ислоҳотларни янада чукурлаштиришга қаратилган қонунчилик ижроси алоҳида назоратда олинган. Ҳусусан, "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" давлат дастури ҳамда ушбу соҳадаги қонунлар ижроси устидан бир қатор дастурий тадбирлар амалга оширилди. Ўтган даврда 702 та маҳаллий ҳокимилик, 707 та назорат-текширув, 341 та бошкарув органларининг ҳукукий ҳужжатлари, 309 та молиявий қарорлари ўрганилиб, тадбиркорларнинг ҳукуклиари бузилишига олиб келадиган 57 та ноқонуний қарорлар бекор қилини ва 110 нафар тадбиркорларнинг бузилган ҳукуклари тикланди. Вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик субъектлари фаoliyatiyini ташкил этиш ва амалга ошириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда бюрократик тўсқинлар ва сансароликларга йўл қўймаслигни устидан қат’ий назорат ӯрнатилиди.

Тадбиркорларни ҳукукий ҳимоя қилишига қаратилган қонун ҳужжатлари талабларини бузиш ҳолатлари юзасидан 125 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб, 49 нафар мансабдор шахс интизомий ва маймурий ҳавобаргаришка, 1 нафари эса жиной ҳавобаргаришка тортилди. Масалан, Бухоро шаҳар ҳокимилиги ҳузыридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекцияси томонидан жами 67 нафар тадбиркордан давлат божи тўлови учун асоссиз равишда 1130,3 минг сўм ортиқа ундирилганлиги аниқланаб, вилоят прокуратураси томонидан айборлардан етказилган зарар ихтиёрий ундирилиб, тадбиркорларнинг бузилган ҳукуклари тикланди.

Фаoliyatiyimizda муҳим ўринга эга бўлган кишloқ ҳўжалигида қонунийликни таъминлаш борасида ҳам прокуратура органлари томонидан бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Дехқон ва фермер ҳўжаликлари амалий ҳукукий ёрдам кўрсатиш ишларига жиддий этибор қара-

тилоқда.

Дехқон-фермер ҳўжаликлиганинг қонуний ҳукук ва манфаатларини ҳўжалик суди орқали ҳимоялаш бўйича 237 млн. 733 минг сўмлик етказилган зарарларни ҳавобарг ҳўжалик юртвиҷи субъектлардан ундириш юзасидан 17 та давво аризалини киритиб, уларнинг маблағлари унидириб берилган. Масалан, Коровулбозор туманидаги "Ислам Наимов" фермер ҳўжалиги манфаатларини кўзлаб 67 млн. 701 минг сўмни, "Мирғолиб қизи Сурайё" фермер ҳўжалиги манфаатларини кўзлаб 97 млн. 102 минг сўмни Бухоро нефтни қайта ишлаш заводидан ундириши ҳакида судга давво аризалини киритиб, бу маблағларнинг ундиришиша таъминланди.

Прокуратура органлари томонидан кишloқ ҳўжалиги соҳасини тарбиғга солувчи қонунчиликни назорати давомида дехқон-фермер ҳўжаликларини фаoliyatiyini кўллаб-кўватлаш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш борасида майян ишлар амалга оширилди. Жумладан, экин майдонига муҳтоҳ бўлган фермер ҳўжаликларига 1016,5 гектар ер қонуний ажратиб берилди. Ушбу фермер ҳўжаликларига 271,4 тонна минерал ўтилар, 132,8 тонна нефть маҳсулотлари, 28 тонна уруғлар бўғдой, 2 та юқори унумли ҳайдор трактори олишида амалий ёрдам кўрсатилди. Молиявий қўмакка муҳтоҳ бўлган фермер ҳўжаликларига 172,4 млн. сўмлик банк кредити, 228,5 минг сўм накд пул маблағлари ажратилишига ва 617,9 минг сўмлик иш ҳақлари берилишига кўмаклашилди. Амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида 2013 йил биринчи ярмида вилоят бўйича давлат этиёхлари учун 168 минг 196 тонна дон топширилиб, шартномавий режа ортиғи билан бажарилди.

Вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳимояси, уларнинг таълим-тарбияси, бандлигига оид қонунлар ижросига алоҳида этибор қаратилиб, кўрилган чоралар натижасида меҳрибонлик уйлари ҳамда маҳсус мактаб-интернатлар ва бошқа таълим муассасаларини

тилоқда.

Вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳимояси, уларнинг таълим-тарбияси, бандлигига оид қонунлар ижросига алоҳида этибор қаратилиб, кўрилган чоралар натижасида меҳрибонлик уйлари ҳамда маҳсус мактаб-интернатлар ва бошқа таълим муассасаларини

тилоқда.

Вилоят прокуратураси ор-



нинг шароитлари яхшиланишига эришилди. Вояга етмаганлар тўғрисидаги қонунчилик ижроси юзасидан ўтказилган назорат тадбирларида 1830 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб, 21 та жиноят иши кўзатилган. Етказилган 29 млн. 617 минг сўмлик зарарниг ихтиёрий ундиришиша эришилиб, 78 нафар вояга етмаганнинг ҳукуклари тикланган. Айниқса, вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳимоя қилиш, таълим савияси ва сифатини ошириш, умутъалим мактабларининг 9-синф ўқувчиларини таълим жаҳаёнининг кейинги боқиси билан ўнан қамрап олиш, лицей ва коллежларнинг битиривчиларини ишга жойлаштириши масалаларига алоҳида этибор қаратиди.

Бу соҳада ўтказилган назорат тадбирларида 77 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб, хизмат вазифасини лозим даражада бажармаган 65 нафар мансабдор ва маддий ҳавобарг шахслар интизомий, маъмурӣ ва маддий ҳавобаргликка тортилди. Болалар тақдирига этиборсизлик билан қараб, уларнинг тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи ота-оналилардан 11 нафарини ота-оналил ҳукукидан маҳрум этиши ва 9 нафарини ота-оналил ҳукукини чеклаш ҳусусида давво аризалири кўзатилиб, кўриш учун фуқаролик судларига юборилган. Кўрилган чоралар ва ҳамкорликдаги самарали тадбирлар натижасида вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар 3,2 фоизга, уларнинг жами содир этилган жиноятларда иштироки 23,3 фоизга камайшига эришилди.

Вилоят прокуратураси ор-ганилари таълим-тарбияси, бандлигига оид қонунлар ижросига алоҳида этибор қаратилиб, кўрилган чоралар натижасида меҳрибонлик уйлари ҳамда маҳсус мактаб-интернатлар ва бошқа таълим муассасаларини

тилоқда.

Вилоят прокуратураси ор-

ганилари таълим-тарбияси, бандлигига оид қонунлар ижросига алоҳида этибор қаратилиб, кўрилган чоралар натижасида майян ишлар амалга оширилди. Ушбу даврда вилоят прокуратураси ҳамда ҳойларда ҳукукни муҳофаза килувчи органларнинг мувофиқлаштирувчи кенгашни ийтишларida белгиланган чора-тадбирлар ўзининг ижбий самарасини берди. Шу асосда олиб борилган ишлар ва профилактика тадбирлари натижасида хисобот даврида умумий жиноятчилик 5,1 фоизга, оғир ва ўта оғир жиноятлар, шу жумладан, қасддан одам ўндириши, қасдан оғир шикаста етказилиб, номусга тегиши, товламачилик, ўғрилик, безорилик, маҳсулоти содир этилган шахслар, ишламайдиган тадбирларнинг содир этилган жиноятларидан содир этилган жиноятлар камайган.

Прокуратура терговчилари томонидан терговдага аниқланган 3 млрд. 963 минг сўмлик маддий заарарнинг 3,6 млрд. сўми ёки 91,2 фоизи, иччи ишлар терговчилари томонидан терговдага килинган жиноят ишлари юзасидан аниқланган 9,2 млрд. сўмлик маддий заарарнинг 6 млрд. 589 минг сўми ёки 71 фоизи ундирилган.

Асосий этибор фуқароларга нисбатан процессуал мажбурлов чораларининг қонунийлигига, айланувчиларга нисбатан кўлланилаётган этиёт чораларининг асослилигига, қамоқ билан боғлиқ бўлмаган этиёт чораларини кўллашаш қаратиди. Натижада ўтган даврда иччи ишлар ва прокуратура органларида қамоқ этиёт чорасини кўллаш 85 тага камайди, прокуратура терговдага гаров этиёт чорасини кўллаш уз бараварга ортиди.

Худудда наркографик, терроризм каби трансмиллий жиноятларга ва уюшган жиноятчиликни бошқа кўринишларда борасида ҳолатларни кўллашаш қаратиди тадбирлари жадаллаштирилди. Диний экстремизм ва терроризмга қарашга қаратилган қонунлар ижросига доимий назоратда бўлиб, ижтимоий-сиёсий вазиятига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олини олиш тадбирлари давом этилди.

Конун устуворлигини таъминлаш борасида қонун ижросига аниқланган 3,6 фоизи таъсир кўрсатишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олини олиш тадбирлари давом этилди.

Жиноят, фуқаролик ва ҳўжалик судловининг барча босичларида прокурор ваколатини таъминлаш орқали фуқаролар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳукуклари ҳамда қонуний манфаатлари ҳимоя қилинмоқда. Ўтган даврда прокурор-тергов ходимлари томонидан 985 та жиноят иши, 2580 та фуқаролик, 7300 та ҳўжалик ишлари кўрилишида прокурор ваколати таъминланаб, жиноят ва фуқаролик ишлари бўйича апелляция ва кассация, ҳўжалик судларидага эса апелляция инстанциясида протест кетилиши самарадорлиги 100 фоизни ташкил этган. Қайд этилган даврда вилоят прокуратура органлари томонидан фуқаролик судларига 2,6 млрд. сўм миқдордаги 213 та аризалар кўзатилиб, 1,5 млрд. сўмлик 162 та давво аризалири кўзатилиб, қасдан оғир шикаста етказилиб, қаноатлантирилган. Вилоят прокуратура органлари томонидан ҳўжалик судларига жами 312 та 3,3 млрд. сўмлик маддий заарарнинг 6 млрд. 589 минг сўми ёки 71 фоизи ундирилган.

Вилоят прокуратура органлари олиди турган долзарб мансалалардан бири бўлган фуқароларнинг мурожаатларини кўриб қилишиб, уларнинг қабулини тўғри ташкил этиши, оддий қилиб айтганда, одамларнинг арз-додини вактида эзшиш, оғирини енгил қилиш борасидаги ишларга устувор аҳамият берилмоқда. Махаллий давлат ҳокимиётни, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, ҳукукни муҳофаза этиччи органлар ва бошқа идораларда Ўзбекистон Республикасининг "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғриси" таъсисидаги қонун ижросига аниқланган таъсир кўрсатишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олини олиш тадбирлари давом этилди.

Худудда наркографик, терроризм каби трансмиллий жиноятларга ва уюшган жиноятчиликни бошқа кўринишларда борасида ҳолатларни кўллашаш қаратиди тадбирлари жадаллаштирилди. Диний экстремизм ва терроризмга қарашга қаратилган қонунлар ижросига доимий назоратда бўлиб, ижтимоий-сиёсий вазиятига салбий таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олини олиш тадбирлари давом этилди.



Доимий зътибордаги вазифа

Ҳар қандай давлат ва жамиятнинг истиқболи, келајак тараққиётини унда камол топаётган ёш авлоднинг интеллектуал салоҳияти, маънавий ва жисмоний камолоти билан баҳолаш мумкин. Президентимиз Ислом Каримов тақвилаганидек, "Бугунги кунда бир оддий ҳақиқат барчамиз учун аён бўлиши керак: олдимизда турган энг эзгу мақсадларимиз — мамлакатимизнинг булоқ келажаги ҳам, эртанги кунимиз, эркин ва фаровон ҳәтимиз ҳам, Ўзбекистоннинг XXI асрда жаҳон ҳамжамиятинан қандай ўрин эгаллаши ҳам — буларнинг барча-барчаси, авваламбор, янги авлоҳ, униб-ўсиг келаётган фарзандларимиз қандай инсонлар бўлиб вояга етишига боғлиқидир".

Истиклолдан кейин ёш авлодни жисмонан ва маънавий тарбияларни оширилди. Фарзандларимизнинг иммайтифат ва тараққиёт чўққиларини эгаллаши, ўз кобилиятимизни тақвилаганини намоён этиши учун етарили даражада шарт-шароитлар яратиш берилди. Бугун барча шарт-шароитларга эга мактаблар, касб-хунар коллежлари, академик лицеи ва олий талимий мусассасаларида таҳсил оладётган, замонавий касб-хунар ва илм-маърифат сирларини ўрганаётган, ахборот технологияларини чукур биладиган, иккича тилда бемалол сўзлаша оладиган минглаб ўшларимиз тимсолида бу борада амалга оширилаётган улкан ишлар самарасини кўриб турибиз. Нуғузли ҳалқаро институтлар томонидан берилган бахо ҳам буни тасдиклийди: ҳозирда Ўзбекистон дунёнинг 125 давлати орасида оналинга белоруслини мухофаза қилиш борасидан етакчи ўринпардан бирини эгаллааб турибди. Тошкент шахрида бўлиб ўтган "Ўзбекистонда она ва бола саломатлигини мухофаза қилишининг миллий модели: "Софлом она — соғлом бола" мавзусидаги ҳалқаро симпозиумда Жаҳон соглини сақлаш ташкилоти, ЮНИСЕФ ва бошқа ҳалқаро ташкилотлар томонидан республикамизда бу соҳада амалга оширилаётган ишлар юксак баҳоланди.

Юртимизда таълим тизимини ислоҳ килиши, ривожланган давлатлар даражасига олиб чиқиши борасида ҳам кенг камровли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Бунда Кадрлар тайёрлаш Милий дастури ва Мактаб таълим минни ривожлантириш давлат умумиётлий дастури мухим аҳамият касб этмоқда. Соҳага давлат бюджетининг 35 фоизи ўйналтирилаётганинг ўзи ҳам тизимга қаратилаётган эътибор дарасидан далолат беради.

Яхши маълумки, ҳали оқ-корани яхши ажратса олмайдиган ўсмири ўз холига ташлаб кўйиш, тарбиясига эътиборсизлик нокъя оқибатларга олиб келиши мумкин. Шу боис вояга етмаганларнинг яшаш шароити, таълим-тарбияси, бўш вақтини мазмунли ўтказиши билан боғлиқ масалалар алоҳида эътибор талаф қиласди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 2010 йил 29 сентябрда қабул қилинган "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хукуқбизарларликларнинг профилактикаси тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Конуни бу борада мухим аҳамият касб этмоқда.

Нотинч оиласалардаги ва тарбияси оғир болаларни турар жойи бўйича аниқлаш, улар ўртасида тарбиявий ишларни ташкил этиши, болаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиши ва бандилгини таъминлаш борасидаги ишлар натижасида туманинда ҳам вояга етмаганлар ўртасида жиноятилик ўтган йилларга нисбатан сезиларли даражада камайди. Аммо болаларнинг қарорсизлиги, ўкув мусассасаларини ташлаб кетиши, маъмурӣ хукуқбизарларликлар содир этиш ҳолларини йўқ, деб бўлмайди.

Юқорида зикр этилган қонун вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва хукуқбизарларликларни профилактика килиш тизимидаги идоралар ва мусас-

саларнинг ўзларига юклатилган вазифаларни бажариш юзасидан масъулиятини тубдан ошириш, болаларнинг файрикитимиий хулк-атворини эрта аниқлаш ва бартараф этиш борасидаги тадбирлар самарадорлигини яхшилаш учун хукуқий замин яратди. Чунки, унда вояга етмаганларнинг назоратсизлиги ва хукуқбизарларни профилактика қилиш тизимидаги идоралар ва муассасалар, уларнинг асосий вазифалари, фаoliyati принциплари ва йўналишилари ҳамда ваколатлари аниқ белgilab берилди.



Конунда вояга етмаганлар орасида хукуқбизарларлик профилактикасини амалга оширишда жамоатчилик иштирокини таъминлашга доир нормалар ҳам акс этган. Жумладан, қонуннинг 19-моддасига кўра, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва нодавлат нотижори ташкилотлари ўз ваколатлари доирасида вояга етмаганларнинг маънавий, ахлоқий, хукукий, эстетик, жисмоний, меҳнат тарбиясида қатнашади, уларда соглас турмуш тарзини шакллантиришга кўмак беради.

2010 йилнинг май ойида қабул қилинган "Ўзбекистон Республикаси Конуни маъмурӣ хавобгарлик тўғрисидаги кодексига қўшимчалар киритиш хакида" ги Конун вояга етмаганлар ва ўшларимизнинг хукуқий химоясини таъминлаш, уларни миллий қадрият ва анъаналарга хурмат руҳида тарбиялашга қаратилганни билан аҳамиятилди. Зоро, бугунги кунда фарзандларимизнинг маънавий оламини юксалтириш, уларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш мосаласи долзарб аҳамиятга эга. Шунингдек, ўшларимиз онгиди "оммавий маданият" ниқоби остидаги хурухлар, диний экстремизм, ҳалқаро терроризм, ҳалқимизга ёт бўлган форсия тадбирларнинг чётдан "экспорт" қилинишига карши қатъий позицияни шакллантириш бўйича жиддий чора-тадбирларни чиқилмоқда.

Президентимиз Ислом Каримов "Юқсан маънавият — енгилмас куч" асарида бундай ҳолатларнинг маънавиятимизга салбий таъсирини изоҳлаш, бугунги кунда инсон маънавиятига карши ўйналтирилган, бир қарашда арзимас бўлиб туюладиган кичкина хабар ҳам ахборот оламидаги глобаллашув шиддатидан куч олиб, кўзга кўринмайдиган, лекин зарарини хеч нарса билан қоплаб бўйлайдиган улкан зиён етказиши мумкинлигини тавдидайди. Шу боис вояга етмаганларнинг тунги вақтда ота-онасидан бирни ўнинг ўрнини босувчи шахснинг кузатувисиз интернет-кафеларда, кўнгил очиши ёки дам олиш жойларida бўлишига йўл кўймаслика оид мөъбер

Геннадий ДАВЛЕТОВ,
Чилонзор туман прокурорининг
катта ёрдамчиси



"Нуқақ" почтасидан

Сўраган Эдинги...

Тошкент вилояти Бўка туманиндан фуқаро Ш.Жўраев ҳамма И.Имомовлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб беришни сўраб таҳририята мурожаат қилган энгилади. Қўйилда уларнинг саволларига Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таъими вазирининг ўринбосари У.Абуев томонидан берилган жавоб матни ҳавола этилмоқда. Ўйлаймизки, ушбу жавоб кўпчилик ўқитувчилар учун ҳам аҳамиятта эга.

САВОЛ:

1. Мен иккича тоифали ўқитувчиман. Мутахассислигим тарих ва жамиятшунослини фани ўқитувчиси. Умумий хисобда 10 соат — 4 соат тарих ва 6 соат ҳукук фанидан дарсим бор.

Менга 4 соат тарих дарсим учун 2-тоифа бўйича, 6 соат ҳукук дарсим учун мутахассис, деб иш ҳақи бериляпти. Шу тўғрими?

Ш.Жўраев, Бўка тумани

2. Мен мактабда амалиётчи психология бўлиб ишлайман. Мутахассислигим она тили фани ўқитувчиси. 2-тоифага ёганик, амалиётчи психология сифатида 3 марта маълаками ошириб келганман. Шундан келиб чиқиб, менга амалиётчи психология сифатида тоифа бериладими?

И.Имомов, Бўка тумани

ЖАВОБ:

Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 февралдаги 25-сонни Қарори билан тасдиқланган "Педагог кадрларни кайта таъйёрлаш ва уларнинг маълакасини оширишга кўйиладиган давлат талаблари"нинг 5-бўлуми ҳамда Ҳалқ таъими вазирлигининг 2007 йил 3 апрелдаги 90-сонли бўйругига асосан, тарих фани ўқитувчиси ҳукук фанидан ўқитувчиларга алоҳида ошириш учун кайта таъйёрланади ўтиши лозим.

Атtestациядан ўтгандлик ҳажидаги сертификатта асосан сиз II маълака тоифали тарих фани ўқитувчиси бўлганинг тарбиянинг 2-тоифага ётади. Чилонзор туман ичишилар ҳамда ҳодимлари ва шахар хукукни мухофаза қилиш идоралари ҳамкорлигига ўтказилган рейдларда интернет-клубларда тунги вақтда вояга етмаган ўшлар компьютер ўйнлари ўйнаб ўтирган 56 та ҳолат аниланган. Ағсуся, ота-оналарнинг эътиборсизлиги, тунги вақтда фарзандларнинг қаерда юргани билан қизиқмаслиги, таълимий мусассасаларида хукукий тарбиянинг етарили эмаслиги оқибатида вояга етмаган ўшлар билиб-бilmay жиноят кўчасига кириб қолади.

Шунингдек, туман прокуратураси томонидан вояга етмаганлар ижтимоий химоясига оид, таълим, меҳнат ва бандлик, соғлини сақлаш, фарзандликка олиш, ҳомийлик ва васийлик таъинлаш, давлат мулкининг сакланиши ва бюджет маблагларининг сарфланниши, болалар қаровсизлиги ва назоратсизлигининг олдини олиш тўғрисидаги ва бошқа конун хужжатларни бўйича доимий назорат тадбирлари ўткашиб келинмоқда. Ўтказилган текширишлар натижасида аниланган ҳар қандайд қонунбизарлик ҳолатларни юзасидан кейинги 2 йил мобайнида 52 та жиноят иши кўзғатилган ва 2000дан ортиг прокурор таъсир чоралари кўлланилади.

Айниқса, бугунги кунимизнинг энг долзарб муммалоридан бирни — битирүчиларнинг бандлиги масалаларидан тумандаги коллежларда ўтказилган текширивлар давомида уч томонлама шартномалар асосида ишига жойлаштиришнинг ҳаққонийлиги ва хужжатларнинг тўлалигига алоҳида эътиборишилмоқда.

Айниқса, бугунги кунимизнинг энг долзарб муммалоридан бирни — битирүчиларнинг бандлиги масалаларидан тумандаги коллежларда ўтказилган текширивлар давомида уч томонлама шартномалар асосида ишига жойлаштиришнинг ҳаққонийлиги ва хужжатларнинг тўлалигига алоҳида эътиборишилмоқда.

Менгат ва аҳолини ижтимоий мухофаза қилиши вазирлиги, Ҳалқ таъими вазирлигининг 90-сонни бўйругига асосан, амалиётчи психология бўлиб ишлаш учун она тили фани ўқитувчиси (бўйича барча педагогик ва дефектологик маълумотта эга бўлган ўқитувчилар) кайта таъйёрланади ўтиши лозим.

Мэдзур мақалада тоифаси ҳукук фани ўқитувчиси учун амал қилмаслигига боис сизнинг ҳукук фанидан ўтган дарсларинигзига учун майлумот бўйича мутахассислигиниз (диплом) асосида иш ҳақи тўланади.

Мэдзур мақалада тоифаси ҳукук фани ўқитувчиси учун амал қилмаслигига боис сизнинг ҳукук фанидан ўтган дарсларинигзига учун майлумот бўйича мутахассислигиниз (диплом) асосида иш ҳақи тўланади.

Жиноят ортидан жиноялар

Шиша илиш қабул қиласынан пунктта тури жойлардан ингіб келген топтималарни топширағттан Расул Мансуровнинг (исм-фамилиялар ўзгартырылган) әннега бир нотаниш олам келиб, "шишадан күра макалатура топширсан", қимматроқ олишам", деб қолди. Шу баҳона Зиёвуддин Ҳакимов тезда Расул билан танишиб, чиқишиб қолды.

Шу куни түщден кейин Расул мактаб биносы ёнида макалатура ва бошқа нарсаларни ингіб юрган Зиёвуддинни үратып қолды. Бироз сұхбатлашип түришгач, нима бўлди ю, ораларидан гап қочиб, жанжаллашиб қолишиди. Кутилмагандан Расул ёнида олиб юрган пичиги билан ташланниб, Зиёвуддиннинг юзини кесиб юборди. Жароҳат олган З.Ҳакимов унга қаршилик кўрсата олмаслигига кўзи етиб, қочиб қолди. Анча жойгача унинг ортидан таъкид қилиб борган Расул охири нафаси бўзига тикилиб, тўхтади. Ортига қайтар экан, энди рақиби ўзидан ўч олиши мумкинлиги ҳақидаги фикр мисигига уриди-ю, бундан хавотирланиб, таниши Зокир Нуруллаевни излашга киришиди. Уни топгач, бўлиб ўтган воеанни гапирди бераркан, З.Ҳакимовни гумдон қилишида ёрдам сўради. Зокир унинг "илтимоси"ни рад эта олмади.

Орадан уч-турт кун ўтиб, 2012 йилинг 20 январь куни икковлон Зиёвуддинни қидириб, Қўйлик-5 даҳасидаги ўйлардан бирининг ёнида жойлашган ахлат ташлаши майдонасига кириб келишиди. Майдончадаги курилиши битмаган бино ичига кириб, маҳролатдаги Иzzat Рўзиевни сўрока туттиди.

— Зиёвуддин қаерда? — деда ўдагайлади Расул.

— Ким у Зиёвуддин, мен унақа одамни танимайман, — жавоб қилди Иzzat.

Бирок йигитлар Зиёвуддинни топиб беришина талаб қилиб турб ишиди. Уларга гап үқтириб бўлмаслигини фахмандар Иzzat йигитларнинг олдига тушуб, Зиёвуддинни қидиришга "бел болгали". У Расул билан Зокирни бир нечта жойга олиб борди. Зинни 3.Ҳакимовни қидирайтгандек қилиб кўрсатса-да, имкон туғилиши билан жуфтакни ростраб колиши ниятида эди. Бирок бу ишни амалга ошира олмади. Қочмокчи бўлган эди, йигитлар уни шу даҳадаги 47-сонни умумталими мактаби худудида тутиб олиб, дўп-

послай кетишиди.

— Сен ҳали бизни аҳмоқ қилмоқчи бўлдингми? Кўрсатиб кўйман сенга, — Расул шундай деда ерда ётган Иzzатни тедди. Сўнг шеригига юзланди: — Ушлаб тур!

Зокир унинг топширигини бажаргач, Расул ёнидан пичок чиқарип, Иzzатнинг юзи, боши ва бўйининг бир қисмини кесиб, жароҳатлади. Натижада Иzzат ҳушини йўкотди.

— Менимча, ўлиб қолдиёв, — деди Зокир кўркув араплаш.

Ёлғон гапиргани учун жазосини олди, баттар бўлсин, — сўнг шеригига юзланди билан сўз котди Расул. — Кетдик.

Иzzатни вафот этди деб ўйлаган йигитлар зумда воеака жойдан көраларини ўчиришиди. Ўз вактида кўрсатилган тибий ёрдам натижасида И.Рўзиевнинг ҳаётини сақлаб колициди.

Бетайн ҳаётни ўзларига муносиб кимсалар энди Қўйлик-5 даҳасидаги 277-сонли умумталими мактаби ёнидаги ахлат ташланадиган шоҳбага кириб келишиди. У ерда қоровул Лазиз Ҳурсанов билан танишиб, бу танишувни бир нечта вино шишини бўшатиш билан нишонлашиди. Кейин чиқиб кетиб, аллақаёкларда санғиб юришида-да, соат 22:00ларда яна қайтиб келишиди. Бир шиша вино ичишгандан сўнг қайфи ошиб қолган мезбонни уйку злата бошлади. Унинг уйкуга кетиши меҳмонларга кўл келди, улар Хитойда ишлаб чиқарилган кичини телевизор ва 5 дона идиш-тovoklarни кўлтиқлаганча, жўнаб колициди.

Йигитлар ўғирлик билан кўлга киритган нарсаларни арзимаган пулга сотиб, шу хисодан томокларни спиртли ичимлик билан хўлаб олишиди. Эртаси куни икковлон яна Лазизнинг олдига пайдо бўлишиди. Бирок бу сафар мезбон уларнинг талабини эшишиб, хайрон бўлиб қолди. Нима эмиш, Зокирнинг уяли телефонини топиб бериши керак экан. Қоровул ҳеч қандай телефонга кўзи тушмаганигини айтиб, қасам инаркан, йигитларнинг зардаси қайнади ва



зўравонлик йўлуга ўтишиди. Аввалига роса дўпослашиди. Бунга қаноат килишимади шекилли, Зокир кўлига пичок, Расул эса шу ерда бўлган хўжалик арасини олди... Л.Ҳурсанов олган тан жароҳатлари оқибатидан ҳодиса жойида вафот этди.

Бир инсон умрига зомин бўлган бу кимсалар гўё ҳеч нарса кўргамандек маишат килиб юраверишиди. Уларда на пушаймонлик ҳисси бор эди ва на виҳодназаби... Кўп ўтмай уларнинг гурухига салкам кўрк ёшдаги Толиб Дўстов ҳам кўшилди.

24 январь санасининг тушларлик вакти. Қўйлик-5 даҳасидаги ўйлардан бирининг ёнида Зокир, Расул, Толиб ва Александр киттай-киттай килиб ўтиришарди. Айни маишат авжипалласига чиққанида, макалатура топшириш унинг кетаётган Бекзод Сотовлдиевга кўзи тушган йигитларнинг яна зўравонлик туйгулари жўш уриб кетди. Сағтиб ўрниларидан турриб, унинг йўлини тўсиси.

— Ҳа, амаки, қалай ишлар? Копларнинг сезимилигига қаранганд овингиз бароридан келган кўринаиди. Топширгани кетяпсизми? — деди Расул пичинг килиб.

— Сенга нима? Расул кинояла илжайиб, шеригига маъноли назар ташлади:

— Амакининг жаҳллари бурнинг учда турарканми?

— Ҳа, нимасини айтасан. Бизнинг кимлигимизни билмайдиганга ўхшайди, — Зокир шундай деда кўксини фоз қилиб, Б.Сотовлдиевга ўдагайлай кетди. — Ўч чол, билмасон билиб кўй, бу худуд бизга тегиши. Бизнинг рухсатимизсиз маку-

латура йигишга ҳеч кимнинг хақиқи йўк. Тушундигми?

Ёш йигитларнинг дўйуриши Б.Сотовлдиевга ёқма, уларни жеркиб юборди. Шу баҳона бўлиб, Расул билан Зокир уни дўпослаши кетишиди. Расул яна пичогини ишга солди. Толибининг уларни ахратни максадидага ўтрага тушши Б.Сотовлдиевга кочиб қолиши имкониятини яратди. Аламзода кимсалар эса бир кундан кейин Б.Сотовлдиевнинг ҳародига қарашни учратиб қилиб, яна ура кетишиди. Аммо бу сафар ҳам Б.Сотовлдиевнинг омади келиб, зўравонларнинг кўлидан кутулиб қолди.

Кўп ўтмай шерилар бозорчада спиртли ичимлик истемол килип ўтиришар экан, ўша ерда бўлган Руслан Хайруллининг ёнида пули борлигини кўриб қолиши. Нияти бузилган Толиб унинг пулини тортиб олишини таклиф қилган эди, Расул билан Зокир шу заҳоти рози бўлишибди-ю, Александр қарши чиқди. Бу эса унинг бир кундан сўнг шиша-долшлари кўлида жон таслим килишига сабаб бўлди.

Хулас, Толибининг таклифи билан ишга киришган йигитлар Р.Хайруллинин таъкиб этиб, унинг чўнгтагидаги 7 мин 500 сўм пулни кўлга киритишиди. Бу пулга одатларига содик қолган холда спиртли ичимлик олиб ичишиди. Ишда иштирок этмасдан, "ўлжа"га шерик бўлган Александр Пятов эса уларнинг кўзига балодай кўринарди. Бошқа томондан содир этилган женоятларни ташлашини ташлашини ташвиши солади.

Бунга 2009-2012 йилларда Мирзо Улуғбек туман Ободонлаштириш бошқармаси иш дастурига асосан 2009 йил март ойидан 2012 йил апрель ойига кадар бошқарманинг хизмат машиналаририга сарфланниш, лозим бўлган 4772 литр "Аи-80" автобензини ўзларнинг шахсий автомашиналарига сарфлаб келишиган. Бу ишда бош механик ва навбатчи механикларнинг "беминнат" ёрдами кўл келди. Улар корхона тасарифидаги бир охидада алоҳида эътибор қаратилиб ке-

Ганишер АБДУСАЛОМОВ,
Бош прокуратура бошкорма
прокурори
Мақсадали КАМБАРОВ,
«Нуқса»

ўзларининг машшум режаларини 26 январь куни тунда амалга оширишиди.

Қўйлик-5 даҳаси 15-йўл беконининг пастки кисмидаги беркиниб ўтирган Александри тутиб олиб, муқаддам содир этилган жиноялар вактида қочиб кеттанини рўяч қилганча, ура кетишиди. Тепкиланётган жабрдийдай ёрдам сўраб бакиришга тушган эди, бошқаларнинг эътиборини тортмаслик мақсадида уни чироқса судраб чиқишиди. Зокир жабрланувчини ушлаб турди, Расул темир хисм билан ураверди. Шу таҳлил янга бир инсон шафқатсизлик билан ўлдириб юборилди.

Эртаси куни З.Ҳакимовнинг жонига сунказд қилиш мақсадида бирлашган, бир хафта ичда қатор жинояларга кўл урган икковлон кўмилшлар фош бўлишидан кўрқиб, яшириниш мақсадида ўтравоул КФИга қараб йўл олишиди. Тўғри Гулрухнинг уйига боришиди. Гулрух Зокирни илиқ қарши оларкан унинг ёнидаги нотаниш йигитларнинг кимлиги билан қизиқди. Зокир унга Расулни "жиянин" деб таништириди. Шу таҳрика Гулрухнинг ўйидан паноҳ топган йигитлар афусуки, бу ерда ҳам ўзларини жиноятдан тия олишилади.

Пулга зориқиб қолган мөхмонарлар мезбоннинг таклифи билан 29 январь куни соат 2:00ларда "Файз" маҳалласидаги сомсаҳонани ўмариди. Гулрух атрофни назорат қилиб, бирор кимса кўрниса, хабар бериш учун ташқарида қолди. Расул билан Зокир эса сомсаҳона на кулифни бузид, ичкарига киришиди. Орадан кўп ўтмай 1 қоп ун, 1 қоп пие, қозонлар, 2 та катта тоғора, 4 та пластмасса тоғора, 3 литр пахта ёғи ва 1 та банкада бақлажон икраси, жами 147 минг соммилликдан ортиқ мол-мұлкни кўлтиқлаб чиқишида-да, Гулрухнинг хона-донига олиб боришиди.

Бузокнинг икругани сомонхонагача деганларидек, кўп ўтмай уларни фаолиятига чек қўйилди. Жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар судида жиноят гурухнинг иши кўриб келишилар, суд томонидан уларнинг ҳар бирига тегисли жазо тайинланди.

Ободонлаштиришдаги

линомда. Аммо ана шу ислоҳотларга панжа орасидан қараб, максади давлат маблағларини ўз манфаатлари йўлида ўзлаштирайтган мансабдор шахсларнинг ҳануза гача учраб туришини ташвиши.

Бунга 2009-2012 йилларда Мирзо Улуғбек туман Ободонлаштириш бошқармаси иш дастурига асосан 2009 йил март ойидан 2012 йил апрель ойига кадар бошқарманинг хизмат машиналаририга сарфланниш, лозим бўлган 4772 литр "Аи-80" автобензини ўзларнинг шахсий автомашиналарига сарфлаб келишиган. Бу ишда бош механик ва навбатчи механикларнинг "беминнат" ёрдами кўл келди. Улар корхона тасарифидаги бир охидада алоҳида эътибор қаратилиб ке-

руфидаги бир нечта автотранспорт во-ситаларига амалда ҳар 100 километрга 34 литр ёқилғи кетиши керак бўлганни, 40 литр кеттанини хусусида соҳта хужжатлар тузиш орқали мазкур жиноятларни ташлашини ташвиши.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 31 январдаги "Транспорт воситаларини мажбурий техник кўриқидан ўтказиш тартиби тўри-сидағи низомни тасдиқлаш ҳақида" ги 54-сонли Карори талабларига зид равища, бошқарма тасарруфидаги автотранспорт воситаларининг спидометр кўрсаткич механизmlарини атайн

вайтади. Бу охидада алоҳида эътибор қаратилиб ке-

Б үгун шаҳарга эстетик руҳ бериш мақсадида кўча четларни очиқ майдонларга майсалар экиш, манзарали дараҳтлар, гул кўчалари ўтказиш, тозалаш ва ободонлаштиришга алоҳида эътибор қаратилиб ке-

Эгаверсанг, даражт ҳам



Xаётин кўп кузатган кишилар "Хайвон ҳеч қачон ўз жуфтини хўрламайди, бу факат инсонга хос иш", дейдилар. Лекин зиддиятни қарангки, умр йўлдошини ҳақорат қилган, уриб-сўкиб уйдан хайдаб юборган, унга турли йўллар билан тазийк ўтказган кишининг қилимишдан қаҳралсанак, "Хайвондан ҳам баттар экан", деймиз. Бу галимиз хайвонларга нисбатан тумҳат эканлигини ўйлаб ҳам кўрмаймиз.

Шу йил 6 июнь куни жиноят ишлари бўйича Нишон туманинг судининг хуқми билан 7 йил муддатта озодликдан маҳрум қилинган Тойир Турдиев хотинига мунтазам равишда тазийк ўтказар, бўлар бўлмасга калтаклар ва куракдан турмайдиган сўзлар билан ҳақорат қиларди. Бу ҳам етмагандек, кечаси уни уйдан хайдаб чиқариб, эшикни беркитиларди.

Сабротатни ва бардошни курол қилиб олган муштипар аёл бундай тазийкларга узоқ вақт чидади. Тойирнинг ҳақорат ва хўрликлари камлик қилгандек, энди хотинига диний тамға босди. Кунлардан бир кун яна жанжал кўтариб, аёлни калтакларкан, унга қараб "Сен ваҳобийсан", деб қичқирди. Эрнинг ҳақоратларига нисбатан диний тамғаси аёлга оғирроқ ботди, аммо бунга ҳам чидади.

Дарахт шохини эгаверсангиз, у маълум даражагача эги-

лади, аммо меъеридан ўтгандан кейин унинг вужудида бундай тазийка нисбатан исен ёш бош кўтарида. Ва у қарсилашган овоз чиқариб, синади. Инсон бардоши ҳам баайни шундай. Қамолот ҳам зулмкор эрнинг тазийкларига узоқ йиллар чидади, эгалиб-букилиб ёшади ва охир бир кун синди...

II

Икки кизнинг онаси эди у, фарзандларини севарди. Яхши кунлар келишини орзу қилиб яшар ва бу йўлда барча қийинчилларга чидаф келарди. Аммо аёл кутган яхши кунлар ҳа деганда келавермади. Эрнинг эса зулми тобора ошиб борарди. 2010 йил 7-май куни Қамолот Чориева уйга киролмай, ташқарида тунашга мажбур бўлди. Катта жанжал кўтариб, оғзига келган ҳақоратли сўзларни аёлнинг бошига ёғирдай ёғдирган Тойир Турдиев уй эшигини ўтишиб кўйди ва шу йўл билан уни наасининг уйига кетишига мажбур кўрди.

Шундан сўнг ҳам Қамолот турмуш ўртоги билан яшишига кўп уриниб кўрди. Ана шу мақсадда бир неча марта уйига қайтиб келганига қарамай, ҳаҳи қаттиқ эр уни кабул килишдан бош тортди. Энди бошпана сиз қолган аёлнинг хукуки мухофаза килувчи идораларга мурожаат этишдан ўзга кораси қолмаган эди. Бу иш судда кўрлиди.

Фуқаролар ишлари бўйича Қарши туманларори судининг ижро варақасига асосан 2013 йил 27 февралда К.Чориева ўзи иллари Т.Турдиев билан умумий рўзгор асосида яшаб келган турар жойига мажбурий равишда киритиб кўйилган бўлишига қарамасдан, эр унинг ва фарзандларининг бу

бадани қақшаётган, ҳақоратлардан эзилган аёл онасининг уйига кетишига мажбур бўлди. Эр уни йўқлаб ортидан бормади. Орадан бир йилу етти ой ўтгандан кейингина турмуш ўртоги борлиги ва у наасиникида яшаётланлиги Тойирнинг ёдига тущи, хотинини уйига олиб келди, ўн кун бирга яшиди.

III

Инсон оғир ахволга тушиб колса, одатда мушкулини осон қилиш учун Худога илтижо килади. Қамолот золим эрига Худодан инсоф тиларди. Хотининг монозонлиги ҳам арга ёқмади. "Сен ваҳобийсан" деб уни тунда янга кўчага чиқарип кўйди ва шу йўл билан уни наасининг уйига кетишига мажбур кўрди.

Натижада Қамолот Чориева эрнинг муттасил равишда камситишлари, тазийк ўтказиши, таҳқидашлари, раҳмисиз мумаласига бардош беролмай ўша оқшом ўз жонига қасд қилди.

Фуқаролар ишлари бўйича Қарши туманларори судининг ижро варақасига асосан 2013 йил 27 февралда К.Чориева ўзи иллари Т.Турдиев билан умумий рўзгор асосида яшаб келган турар жойига мажбурий равишда киритиб кўйилган бўлишига қарамасдан, эр унинг ва фарзандларининг бу

ерда яшашига турли йўллар билан тўсқинлик қула бошлади. Энди у турмуш ўртоги бирор юмуш билан уйдан чиқишини пойлаб турар даражол уйга кирладиган умумий эшикни кулфлаб, калитни беркитиб қўярди. Бу хол ўша йил 5 марта давомида аёл ўзи истиқомат қилиб турган хонага кира олмади.

IV

Тойир Турдиевнинг бундай хатти-харакатлари сира насиҳияга етад демасди. Энди у хотинига овқат тайёрлаш имконини бермаслик учун унинг хонасига борадиган токни узим, "розетка" парни бузиб ташлаб, ўз оила аъзоларига ҳам жисмоний, ҳам руҳий азоб берини одат қилди.

2013 йил 5 март куни аёл икки нафар фарзанди билан эрининг акаси Н.Турдиевнинг ўйда тунашга мажбур бўлди. Албатта, аёлнинг бу сарсон-саргардончилари "Пахтаобод" маҳалла фуқаролар йигининг эътиборидан четда қолмади. 6 март куни МФЙ масъулларни бу масалани мухокама қилгандарида Тойир Турдиев турмуш ўртоги ва фарзандларини ўйига киритмаслигидан яна бир бор таъкидлари. Натижада Қамолот Чориева эрнинг муттасил равишда камситишлари, тазийк ўтказиши, таҳқидашлари, раҳмисиз мумаласига бардош беролмай ўша оқшом ўз жонига қасд қилди.

V

Нима бўлганда ҳам Тойир Турдиев ўзининг кабиҳ мақсадига эриши. У судда хотининг рўзгор юритишни билмаслиги, ҳовли-жойларни суруп-сидирмаслиги, тоzаликка мутлақо рион қиласлиги, бунинг ўстига ваҳобийликка кўшилиб кетиш эҳтимоли бўлганилиги ва бошқа вожжаларни кептаришса-да, асоси мақсади у билан яшамаслик, қандай бўлмасин ундан кутилиши эди.

Айтиш жоизки, инсон ҳаёти,

Абдурайхон МУҲАММАДИЕВ,
Нишон туман прокурори

унинг озод ва эркин яшами, эътиқоди ва бошқа ҳак-хукуклари конун ўйли билан муҳофаза этилади. Жумладан, конунаримиз асоси бўлмиш Конституциямизнинг 24-моддасиди (VII боб) "Яшаш хукуки ҳар бир инсоннинг узвий хукуқидир. Инсон ҳаётига сукасд қилиш энг оғир жиноятдир", деб алҳоҳда модда сифатида белгилап қўйилган.

Тўғри. Тойир Турдиев хотинни уриб ёки бўйиб, ё бўлмаса бошқа бир жисм ёрдамидан ўйдирмади, амма унга тазийк ўтказиши ўйли билан жонига қасд қилиш даражасига олиб борди.

Жиноят ишлари бўйича Нишон туман суди шу йил 6 июнда судланувчи, жабрланувчи гувоҳларнинг кўрсатмалари тунглашган, прокурор ва адвокатнинг фикрларини эшишиб, жиноят иши материаллари ва судда тўплangan далилларни мухокама қилиб, уларга холисона баҳо берди ва Тойир Турдиевга нисбатан конун доирасидан жаҳо тайинлади.

Ҳаёт — бебаҳо неъмат. Умр ҳамма нарсадан азиз. Лекин воқеа баёнидан кўрдингизки, умрнинг қадрига етмаган бъязи кимсалар ҳам учраб турди. Кечиримлилар, бағрикентлик қилиш ўрнига майдакашлик билан ўз ҳаётларини ҳам, бошқаларини умрни ҳам заҳарлайдилар.

Хулоса ўрнида шуни тъкидлаш жоизки, бу воқеани бир қадар батағисилроқ, баён киларканмиз, эр-хотин ўртасидаги муносабат аслида қандай бўйлиши лозимлиги, оиласини мустаҳкамлигига нималар раҳна солиши ва умуман, инсон ўзига ињом этилган умрни қай тарзда ўтказиши тўғрисида бир лаҳзагина бўлсин, ўйлаб кўриш ҳамда тўғри хулоса чиқаришингизни истардик.

ҚИНФИРИЛИКЛАР

қўриқдан ўтказишмайди. Шу билан бирга, йўл варакаларига кўшиб ёзиш орқали 2009 йилдан 2012 йилнинг 16 май кунига қадар 2 минг 924 литр умумий нархи 4 млн. 127 минг сўмлик "Аи-80" автобензин ва 30 минг 897 литр 38 млн. 72 минг сўмлик дизель ёнлигисини хисобдан чиқариб, жами 42 млн. 200 минг сўмлик бюджет маблағларини таълон-тороз қилиш орқали моддий манфаат кўрадилар.

Рахбар Баҳтиёр Илесов билан фолиятига тўхтатмаган. У "Кўйаламзора" шартириш ва кичик сув иншоотларини сурориш" бўлими ишичилларига гўёки даражатларини буташ, кесиш, шакл бешар, майдонларни ўт-ўсимликлардан тозалаш учун ишлатиладиган техникага "Аи-80" автобензин сарф қилинган

Алишер РУСТАМОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
АМИБ терговчиси
Ўтиқиржон ДЕҲХОНОВ,
"Нууц"

ҳақида хужжат тайёрлашга кўрсатма беради. Аммо текширувда қанча даражатга шакл берилганлиги ёки майдонларда қандай ишлар олиб борилганлиги хусусида хужжатлар кўрсатилимаган. Хуллас, унинг кўрсатмаси билан бу ишда жиноий гурух азольари ўтасиди 23 млн. 565 минг сўмлик (22 минг 214 литр "Аи-80" автобензин) бюджет маблағлари таксимланади.

Моддий манфаатдорлик жиноий гурух аъзоларини янада руҳлантириб юбора-

ди. Энди улар корхонанинг транспорт воситалари учун керак бўладиган эҳтиёт қисмлар ва бошқа маҳсулотларни сотиб олиш учун "Konstanta Orient" МЧЖ билан бир неча соҳта шартномалар тузишга эришидилар. Шартномаларга биноан, МЧЖга 123 млн. 322 минг сўм маблағи туман Ободонлаштириш бошқармаси ҳисоб қамидан кўчирилади. Бир оз вақт ўтиб, 10 фоиз ҳақ ёвасига жиноий гурух 110 млн. 990 минг сўм маблағига МЧЖ мансабдор шахслари орқали кўлга киритади. Доимигдек, конунинг тус бериси учун товор-моддий бойинлар МЧЖдан қабул қилинди, деб соҳта счёт-фактуралар корхона хужжатларига қўшилди. Бу иш ҳам кўнгилдагидек биттаги, жиноий гурух азолари яна бир МЧЖ билан шартнома тузиб, 49 млн. сўм бюджет маблағини таълон-тороз киладилар.

Бу ишлар билан ҳам "тиниб-тинчи-май", жамоат транспортлари юрадиган кўчаларни 2011 йил жорий таъмирилаш

дастурига асосан, тегиши ишчи гурухи хулосалари билан "Fazalkent" 1-тор кўчунни таъмирилашга 67,7 тонна асфальт кеттанига хусусида бугхалтеририга ҳисобот топширилган, ўнчун миқдордаги бюджет маблағларини ўзлаштирадилар. Амалда эса "Fazalkent" 1-тор кўчуси "эски ҳаммом" лигица қолаверади.

Пул оқими тезлашиб, Баҳтиёр Илесовнинг "даромад" кўлами ҳам кенгаййтбет. У ҳатто Кўл кучи билан тозалаш бўлимига фуқаролар К.Арслонова ва М.Қазақоваларни (қоғозда) ишга олиб, табелларга 8 соатлик иш вақти ўтилди. Кечиримлилар, бағрикентлик қилиш ўрнига майдакашлик билан ўз ҳаётларини ҳамда тўғрисида бир лаҳзагина бўлсин, ўйлаб кўриш ҳамда тўғри хулоса чиқаришингизни истардик.

Хуллас, юқоридаги сингари бир қанча жиноятларни содир этган Б.Илесов бошилигидаги жиноий гурух аъзоларининг барча кирдикорларни фош этилди. Улар қилимларига ярашса конун олдида жавоб бердишлар.



Изсиз кетган сайёхлар

Хитойда 23 нафар хорижий
сайёх тоги ҳудудда изсиз
ғойиб бўлишган.

Саёҳатчиларнинг бу
ҳолати сирли ходиса
хисобланмоқда. Маълум
булишича, улар "Чу
дара" деб номланувчи
дунёдаги энг катта гид-
ро электр станцияси
яқинида жойлашган. Ху-
аннонъянъ тогли зонасига
саёҳатга чиқишган ва
кайтиб келишмаган.
Хозирча қидирив ишла-
ри натижада бермаяпти.
Сайёхларнинг миллати
ҳақида ёч қандай маъ-
лумотлар йўк.

Шимолда юқори ҳарорат

Гренландияда энг юқори ҳарорат қайд этилди.

Бу музли оролда иссиқ об-ҳаво рекорди 2013 йилнинг 30 июль куни кузатилди. Шу куни Гренландиянинг жануби-ғар-
бий кирғоқбўйи ҳудудида ҳаво ҳарорати +25,9 даражага кўтап-
тилган.

Таъкидланишича, Гренландияда метеорологик кузатувла-
ри 1958 йилдан бўён олиб борилади. Бундан олдинги ре-
корд 1990 йил 27 июляда қайд этилган бўлиб, ҳаво ҳарорати
25,5 даражагача кўтарилиганди. Метеорологларнинг айтиши-
ча, ушиб кўрсаткичининг жайратланарли жойи йўк, чунки у ан-
чадан бери давом этиб келаётган глобал исиси алгоритмига
тўғри келади.

Жазира маастекин Евро-
па кўчагити. Китъанинг
жанубий қисмida ҳаво
ҳарорати +28, +35 даража-
гача кўтарилиган. Испания ва
Франциянинг жанубида эса
ҳарорат +40 даражага етган.

Жазира маастекин Энди Европада

Мутахассисларнинг таъ-
кидланишича, Африкадан кел-
ган иссиқ ҳаво оқими ва
Марказий Европа антици-
лонларининг тасвири маз-
кур вазиятга сабабчи бўлиб,
табиатнинг бундай ҳодисаси
булутларни тарқатиб юбор-
ган ва ҳавонинг қизиб кети-
шига имкон яратган.

Янги авиакомпания ишга тушса...

Европа Иттифоқи Американинг "US Airways" ва "American Airlines" авиаком-
панияларининг кўшилишига рухсат бер-
ди, аммо бу борада бир қатор талабар-
ни илгари сурли.

Бу ҳақда Иттифоқнинг ракобат бўйича ком-
иссари Хоакин Альмуни маълум қилди.
ЕИ вакилининг айтишича, мазкур компания
авиаташув соҳасида дунёда энг етакчиси
бўлади.

Аммо Европа Иттифоқи ушиб компания-
ларнинг кўшилиши Лондон-Филадельфия
йўйалилисида монополия юзага келиб чиқи-
шига олиб келиши мумкинлигидан хавф-
сирамоқда. Шу сабабли бирлашган авиа-
ташувчи ушиб йўйалишидаги жадвалга
ўзгартиш киришини ва бошқа авиакомпа-
нияларга ҳам шароит яратиб бериши ке-
рак бўлади.

Иккита йирик Америка авиакомпанияси-
нинг бирлашиши шу йилнинг учунчи чорагида
якунланиши керак. Тахминларга кўра,
яни авиаташувчининг капитали 11 млрд.
доллардан ошади. Бу эса Европанинг баль-
зи кичик мамлакатларининг ЯИМ ҳажмига
тengdir.

Колизей сари йўллар

Рим шаҳри маъ-
муряти Колизей-
га олиб борувчи
асосий йўлнинг
бир қисмини ху-
сусий автомобил-
лар учун ёпиб
қўйди.



Ушиб қарорни шаҳар ҳокими Иньяцио Марино қабул қилди. Бундан мак-
сад амфитеатрни муҳофаза қилишдир. Яқинда ҳаво ифлосланши туфайли
кирланган тарихий обиднинг деворлари тозаланган эди.

Ҳабарларга кўра, Колизей ёндан ўтадиган шаҳар жамоат транспортла-
рининг қатнови тўхтатилмайди. Кўча ёпилишининг янга бир сабаби, Коли-
зейнинг реставрация қилинишидир. Бу ишлар 2015 йилгача давом этади ва
бир неча босқичда олиб борилади.

Маънумки, Колизей император Веспасиана Флавия даврида курилган
бўлиб, бу ерда гладиаторлар жангни ўтказилган. Тарихий обидани кўриш
учун ҳар йили тахминан 6 миллион сайёх ташриф буюради.

Никоҳ учун энг қулай кун

Даниялик астрологлар 2013 йилда никоҳ
куриш учун энг мақбул санани эълон
қилиши.

Мутахассисларнинг фикрича, турмуш
куриш учун 7 сентябрь энг мақбул вақт бўлар
екан.

Айнан шу вақтда Mars ва Venera самода
мўйайн ҳолатда туриб, уларнинг таъсири
оила курмокчи бўлганиларга ижобий таъсири
кўрсатишни таъкидлашмоқда. Аёл ва эр-
как куввати тасвири бўлмиш Mars ва Ven-
era севишгандарга узоқ ва баҳтили ҳаёт
въядда қилаётган эмиш.

Дания хукумати астрологларнинг ушибу
маълумоти билан қизиқиб қилиши. Улар
акция уюштиришга қарор қилишиди. Унга кўра,
севишгандар олдиндан ҳеч қандай ариза рас-
мийлаштирасадан шу куни бориб, никоҳлар-
ни расмийлаштиришлари мумкин бўлади.



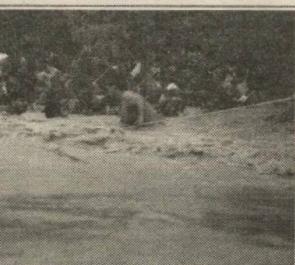
Иккى сайёх Канаданинг одам оёғи етмаган,
узоқ тобларизда қор одамни тасвирига олишган.



Сайёхлар қор одамни кўришди

Сайёхларнинг сўзларига кўра, иккавлон но-
нинг күшлар ва ҳайвонларни кузатиб, бу ҳудуд-
да сайёх қилишатган бўлишган. Улар табиат
манзараларини тасвирга олаётган пайтда
тўстасдан дарахтлар ортида ғолати мавжудот
пайдо бўлган. Уларнинг айтишича, бу мавжуд-
от бир неча қадам босган ва яна дарахтлар
ортига яширганди. Улар бу мавжудотни қор
одамни эслатадиган катта ва сержун маҳлук
сифатида таърифлашмоқда. Сайёхлар уни тас-
вирига олиши улубри қолишиган. Видео узоқ
масофадан олинган бўлиб, унда ҳандай мав-
жудотни кўришганини фарқлаш қийин.

Масалани ойдинлаштириб олиш учун сай-
ёхлар тасвири "YouTube" таржимида холига жойла-
тиришиди. Улар мутахассисларнинг ундан бি-
рор нарсани аниқлашпарига умид қилишяпти.



Афғонистонда сув тошқинлари

Афғонистондаги сув тошқинлари оқибатида
70 дан ортиқ киши ҳаётдан кўз юмди.

Табиий оғат оқибатида асосан қобул ва
унинг атрофида шаҳарлар азият чекди, бу
ҳудудларда ўнлаб уйлар вайрон бўлган. Маъ-
лумотларга кўра, тошқин яна шарқий ҳудудлар
Нуристон ва Хоста ҳам зарар етказган. Бу оғат
оқибатида кўшини Покистоннинг Караби шаҳ-
рида ҳам 16 киши ҳаёт билан видолашган. Улар
асосан бинолар кулаши ва электр симларига
зарар етиши оқибатида қурбон бўлишган.

Сув тошқини кучли ёғингарчиллик оқиба-
тида вуҳудга келган. Синоптикларнинг хабар
беришича, бир неча кунлардан бўён Афғонис-
тон ва Покистонда ёғирлар тинмаяти.

2010 йилнинг ёзида ҳам Покистон бундай
оғатдан азият чеккан эди. Ўшанда 1800 киши
ҳалок бўлган, 10 миллион покистонлик бошпа-
насиз қолганди.

Обама кинодан воз кечди

АҚШ президенти Барак Оба-
ма Оқ ўйнинг бош эшик оғаси
ҳақидаги фильмни шитирок
этишан бош торти.

Бу ҳақда ўзининг Twitter тар-
моғидаги сахифасида таникли
америқалик журналист Мэтт
Драк маълум қилди. "Обама ку-
тилмаган ишни қилди: у "Бош
эшик оғаси" фильмидан кеч-
ди.

Картинанинг бош фояси — тан-
лов имконияти. Маркетинг сиё-
сатдан узоқлаша бошлади".
Фильм Оқ уйда ишловчи афро-
америқалик эшик оғаси ҳақида
хикоя килиди.

Бош ролни Forest Уитакер
ижро этади. Ундаги воқеалар
хакиқатан ҳам Оқ ўйда 34 йил иш-
лаган Юджин Алленнинг таржи-
маи холига асосланган. Ўтган
вақт ичида у кўплаб воқеалар ва
жанжалларнинг гувоҳи бўлди ва
2010 йилда вафот этди.

Аргентинада бино қулаб тушди

Аргентинанинг Росариро шаҳрида газнинг портлаши оқибатида 12 киши ҳалок
бўлди, яна 15 нафари беларак йўқолди ва 66 киши жароҳатланди.

Портлаши шаҳар марказида жой-
лашган 10 қаватли бинода рўй бер-
ган. Оқибатда ишоот қулаб туш-
ди. Даствлаки маълумотларга кўра,
портлаши иситиш қозонхона-
сидаги носозлик туфайли рўй бер-
ган.

Гулоҳларнинг айтишича, порт-
лашдан кейин самога катта тутун
кўтарилиган ва бинонинг пастки
қаватларида ёнгин бошланган.
Портлаши шу қадар кучли бўлган-
ки, у 300 метр радиусдаги бино-
ларга ҳам таъсир кўрсатган.

Эслатиб ўтамиш, Росариро шаҳ-
ри Аргентинанинг ахоли зич жой-
лашган иккичи йирик шаҳри ҳисобланади. Пойтаҳт шимолида жойлашган ушибу
шаҳарда 1,1 миллион киши истиқомат қилади.



Хурматли юртдошлар!

«Асака» банк (ОАЖ)



КҮЙИДАГИ МАҚСАДЛАРГА:

- Азоми учун истеъмол товарлари (музлатоқч, телевизор, мебель ва бошқа жиҳозлар) сотиб олиши;
- Оилавий тадбиркорликни ва ҳунармачаликни ривожлантириш учун;
- Касб-жонар коллежлари ва бошқа тайым мусассасалари битирувчиларига тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиши ва ривожлантириш учун кредитлар ажратади.

Кредитларни "Асака" банк (ОАЖ) барча филиалларида расмийлаштиришингиз мумкин.

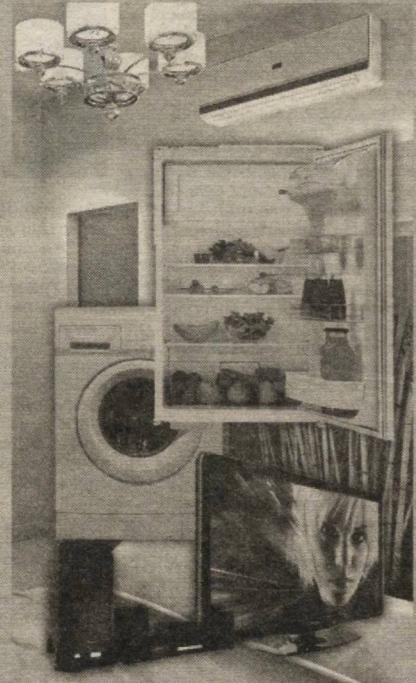
"Асака" банк (ОАЖ) филиаллари кредит бўлимларининг телефон рақамлари:

Филиаллар номи	Телефон рақамлари	Филиаллар номи	Телефон рақамлари
Корақалпоғистон филиали	8-361-223-72-59	Сирдарё вилоят филиали	8-367-225-28-61
Андижон вилоят филиали	8-374-224-56-98	Тошкент вилоят филиали	8-371-120-84-04
Асака филиали	8-374-233-15-32	Фарғона вилоят филиали	8-373-224-72-14
Фарҳод филиали	8-374-226-96-93	Марғилон филиали	8-373-237-60-71
Бухоро вилоят филиали	8-365-223-11-15	Олтиарик филиали	8-373-432-19-80
Бухоро шаҳар филиали	8-365-770-00-34	Қўқон филиали	8-373-552-61-01
Қашқадарё вилоят филиали	8-375-221-15-38	Хоразм вилоят филиали	8-362-226-96-03
Навоий вилоят филиали	8-436-770-21-28	Тошкент шаҳар филиали	8-371-120-83-00
Зарафшон филиали	8-436-573-18-82	Автотранспорт филиали	8-371-120-39-01
Наманган вилоят филиали	8-369-226-91-45	Шайхонтоҳур филиали	8-371-140-39-04
Самарқанд вилоят филиали	8-366-233-63-82	Юнусобод филиали	8-371-221-80-67
Афросиёб филиали	8-366-221-72-68	Сирғали филиали	8-371-257-44-10
Сурхондарё вилоят филиали	8-376-770-82-20	Жиззах вилоят филиали	8-372-226-34-90

Кўшимча маълумот учун телефонлар:
(8-371) 120-82-23, 120-81-83, 120-81-54.

"Асака" банк (ОАЖ) кўп каналли ягона "ИШОНЧ ТЕЛЕФОНИ" рақами:
(8-371) 120-82-88.

"Асака" банк — обол турмуш ва фаровон ҳаёт хизматида!



Хизматлар лицензияланган

"EFFECT REAL GROUP" масъулияти чекланган жамияти барча тадбиркорлик субъектларини, шу жумладан, кичик бизнес вакиллари ҳамда хусусий тадбиркорларни очиқ танлов савдоларига таклиф этади.

Савдога Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 25.05.2011 йилдаги 147-сонли қарори ва Фарғона шаҳар ҳокимининг 02.08.2013 йилдаги 1640-01-22-сонли хатига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва хисмоний шахсларга кўйидаги ер участкаси доимий фойдаланиш ҳуқуқи танловга кўйилмоқда.

Фарғона шаҳар, А.Навои кўчаси, 88 ва 90-сонли кўп қаватли турар жой бинолари оралиғида Болалар майдончиси, мини футбол майдончasi ҳамда музеймок, ва салқин ичимликлар сотиш шохобаси курис учун 3200,0 кв.м. ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Ҳуқимнинг минимал киймати 2 536 064 сўм. Курилишин тутатиш муддати 6 ой.

Мажбуриятнинг бошланғич ҳажми Фарғона шаҳар архитектура ва курилиш бошкармаси томонидан тайёрланган шаҳарсозлик топшириги асосида белгиланади. Шаҳарсозлии топшириги нусхаси талабгорларга танлов ҳужжатлари билан бирга таддим этилади.

Талабгорлардан буюртманомаларни қабул қилиш билдиришнома матбуотда ёзлон қилинган кундан бошланади ва 2013 йил 6 сентябрь куни тўхтатилиди.

"КО'CHMAS MULK SAVDO XIZMATI" МЧЖ Хоразм вилоят филиалида бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 25 апрелдаги ПК-1743-сонли қарорига ва Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рагбатни ривожлантириш Давлат кўмитаси Хоразм вилоят ҳудудий бошқармасининг 2013 йил 12 йилдаги 84-АС-сонли бўйргуга асоссан, Ҳазорас туман ҳокимлигига қарашли Ҳазорас туман "Бешта" қишлоғига жойлашган, бошланғич баҳоси – 138 310 000 сўм бўйлангандириши "Давлат активи" деб юритилади. "Бешта" ФАПнинг бино ва иншиотлари очиқ аукцион савдоларига кўйилмоқда.

Балансда сакловчининг номи: Ҳонқа туман ҳокимлиги.

Фаолият-ихтиослиги: Маъмурӣ бошқарув.

Умумий ер майдони 735,75 кв.м., шундан курилиш ости майдони 442,86 кв.м.

Савдо 2013 йил 22 август куни соат 11:00да бўйиб ўтади. Буюртманомалар расмий иш кунлари соат 10:00дан 16:00гача қабул килинади (13:00дан 14:00гача тушлик). Буюртманомаларни қабул қилинганинг охири муддати: 2013 йил 21 август куни соат 12:00.

Талабгорлар давлат активи бошланғич баҳосининг 15 фойзидан кам бўймаган миқдордаги закалат пулини буюрт-

маномалар қабул қилинадиган охири кунгача АТИБ "Ипотека-банк" Тинчлик ф-лидаги хисоб рақамига тўлашлари шарт. х/р: 2020800004920609036; МФО: 00580; СТИР: 207122519.

Савдо натижаларига кўра голиб чиқкан иштироқнига 20 кун ичида сотувчи (Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рагбатни ривожлантириш Давлат кўмитаси Хоразм вилоят ҳудудий бошқармаси) билан олди-сотди шартномасини расмийлаштириш маҳбuriyati юқлатилиди.

Тўланган закалат "Давлат активи" сотилиши баҳосининг 15 фойзидан камни ташкил этса, савдо голиби давлат ак-

тивининг олди-сотди шартномаси тузилгунга қадар сотувчи ёки савдо ташкилотчисининг банк хисоб рақамига этишмайтган суммани тўлаши шарт.

Буюртманомалар қабул қилинадиган ва аукцион ўтказиладиган манзил: Ўрганч шаҳри, Й.Бобоҷонов кўчаси, 23-үй. Тел/факс (8-362) 226-32-63. www.1kms.uz, rieltsavdo@inbox.uz. Лицензия RR-0001.

Ушбу "Давлат активи" савдога қўйилғанини ҳақида хабарнома "Биржа" газетасининг 2013 йил 18юнадаги 83 (1646)-сонидаги "Халқ сўзи" газетасининг 2013 йил 10юнадаги 141 (5815)-сонидаги чоп этилган.

Хизматлар лицензияланган

Таваллуд айём

Касбига сиқирилдан меҳр қўйиб, эл-юрг ва ҳуқуқни муҳофаза қулуви органлар ходимлари орасида ҳурмат қозонган инсон, прокуратура фахрийи Василахон Ташходжаева қутлуғ 60 ёшни қарши олмоқда.

У 34 йилдан ортиқ умрини қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқук ва эркинликларни муҳофаза қилиш ҳамда ҳуқуқий-амалий тажхисбасини ёнг ходимларни тарбиялашга баҳшида этиб, жамоатчилик орасида ҳэтиб-бор қозонди.

Василахон Ташходжаева меҳнат фаолияти давомида Наманган вилоят Чуст туман прокурорининг ёрдамчиси, вилоят прокуратурасида бўлим прокурори, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида бошқарма прокурори ва катта прокурори, Тошкент вилоят прокуратурасида бўлим бошлиги, Зангиота туман прокурорининг катта ёрдамчиси лавозимларида самарали хизмат килиб, шарафли меҳнат ўйини босиб ўтди.

Камтарлиги, фидоилиги ва хизмат бурчига садоқати билан касбдошлари орасида ҳурмат қозонди.

Василахон Тўраконовнинг узоқ йиллик меҳнат фаолияти ҳукуматимиз ҳамда Республика прокуратура органлари раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, Ўзбекистон Республикаси



Президентининг 1995 йил 30 авгуустдаги Фармонига асосан "Жасорат" медали ва "Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг фахрий ходими" кўкрак нишони билан тақдирланди.

Хурматли Василахон Тўраконовна, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила-аъзоларнингиз сиҳат-саломатлик, узок умр, оила-вий тутувлик, хонадонингизга тинчлик-осойиштадик, файзу барака тайладим!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-кувватлаш жамоатчилик Маркази

Ёшлар меҳнат жамоаларига



Марғилон шаҳри маданият ва истироҳат боғида шаҳар прокуратураси, хотин-қизлар қўмитаси, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўлими ва бошқа тегишилор корхона ҳамда ташкилотлар ҳамкорлигида меҳнат ярмаркаси ўтказилди. Эътиборли томони, шаҳар

даги 11 та касб-хунар коллежларини тамомлаган ёшлар шуернинг ўзида соҳалари бўйича ишга жойлашишга муввафак бўлишиди. Ярмаркада 62 та иш берувчи корхона ва ташкилотлар, хусусий фирмалар 321 та бўш иш ўринлари билан қатнашдилар. Шу куни 125 нафар касб-хунар коллежлари битирувчилари шаҳарда фаолият кўрсатадиган корхона ва ташкилотлар билан меҳнат шартномалари тушиб имкониятига эга бўлиши.

"Орият нафосати" хусусий корхонасига 30 нафар, "Мафтункор баҳт юлдуз" хусусий корхонасига 20 нафар, "Марғилон централ сиқ" хусусий корхонасига 6 нафар касб-хунар коллежлари битирувчилари ишлаш учун ўйламана олишиди.

— Меҳнат байрамида корхонамизда амалиёт ўтаган коллеж битирувчиларидан 15 нафарини жамоамизга ишга қабул килдик, — деди "Водийгаётимонот" ўнтар корхонаси Марғилон шаҳар филиали раҳбари Баҳромжон Расулов.

Юздан ортиқ битируvчиларга ҳуқуқий идоралар мутахассислари томонидан керакли маслаҳатлар берилди.

Муҳаммаджон МАҲМУДОВ, меҳнат фахрийи

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Навоий вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлим катта терновчиси Бегзод Кулмуродовга синглиси **Машхура ҚУЛМУРОДОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чукур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси жамоаси Жануби-гарбий алоҳида ҳарбий округ ҳарбий прокурорининг катта ёрдамчиси, адлия майори Эргаш Главовга волидан мухтарамаси

Хосила ДЖУРАЕВАНИнг вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Nuqqaq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hayati:

Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV
Abbosxon SANGINOV (Bosh muharrir o'rinosari)
Muxtor ZOIROV Kamoliddin ASQAROV
Gulnoza RAHIMOVA (mas'ul kotib v.b.)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:
nuqqaq@nuqqaq-gazeta.uz

Gazeta haftarang payshana kunlari chiqadi.
Sotuvda koishilgan narxda

**Tahririyatga keljagan qo'yozmalar taqiz qilinmaydi va egalalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.**

«HUGUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsat bilan amalga oshirildi.

I - tijorat material.

Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'satishchi

231

**Buyurtma j-7776, 47 089 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va saflanildi. «HUGUQ» original maketi.**

**Navbatchi muharrir: O. DEHQONOV
Musahib: M. QAMBAROV
Navbatchi: O. DEHQONOV**

**Bosmaxonaga topshirish vaqt: 22.00,
Topshirildi: 20.10.12 3 4 5 6 7 8 9**

Gazeta O'zbekiston nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Нуқуқ
Nilufar NIЁЗОВА,
«Nuqqaq»

зилган текширишлар ҳам шартнома тузишининг бир таъарифлари бузилганин, уларга риоя қилинмаганини кўрсатмоқда. Бу ва шунга ўхшаш камчиликлар бартараф этилиб, қонунбузларларга нисбатан белгиландиган тартибида чоралар кўрилмоқда.

Шу ўринда 2013 йил 30 апредаги "Ўзбекистон Республикасининг айrim қонун хужжатларига ўзгартиши ва кўшимчалар киритиш тўгрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Конунига асосан, Ўзбекистон Республикаси Маъмурӣ жавобгарлик тўгрисидаги кодекси 47-3-модда билан тўлдирилганини таъкидлаб ўтиш лозим. "Нуқо ёши тўгрисидаги қонун хужжатларини бузилиш" деб номланган мазкур моддага кўра, никоҳ ёшига етмаган шахс билан ҳақиқатда никоҳ муносабатларига киришиш — энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда, ота-она ёки



уларнинг ўринини босувчи шахслар томонидан никоҳ ёшига етмаган шахсни эрга бериш ёхуд уйлантариш — энг кам иш ҳақининг эти бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишига сабаб бўлади.

Никоҳ ёшига етмаган шахс билан никоҳ тузишишга доир диний маросимини амалга ошириш — энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан йигирма бараваригача миқдорда жарима солишига олиб келади.

Семинар-игилишида 2013 йил 1 майданда кунгир кирган мазкур қоидани тушинтириш ишларига кенг ўрин бериси даркорлиги ҳам қайд этиб ўтилди. Шунингдек, эртамига эгаларини баркамол билдиришга ўтказилган 30 та меҳнат ярмаркасида касб-хунар коллежларини тамомлаган 1515 нафар битирувчи ишли бўлганини алоҳида эътироф этиши жоиз.

Бирор эришилган муввафакиятлар билан бир қаторда, соҳада ечимини кўтапшитган мумкин.

«HUGUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsat bilan amalga oshirildi.

I - tijorat material.

Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'satishchi

231

Gazeta O'zbekiston nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.

**Buyurtma j-7776, 47 089 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va saflanildi. «HUGUQ» original maketi.**

**Navbatchi muharrir: O. DEHQONOV
Musahib: M. QAMBAROV
Navbatchi: O. DEHQONOV**

**Bosmaxonaga topshirish vaqt: 22.00,
Topshirildi: 20.10.12 3 4 5 6 7 8 9**

Gazeta O'zbekiston nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

